

Dosarul nr. 3ra-1277/21
2-19128366-01-3ra-13122021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. V. Ciumac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

2 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Petru Cioclea împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca și Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată,

și cererea de chemare în judecată conexată depusă de către Petru Cioclea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 6 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 5 august 2019, Petru Cioclea a depus la Judecătoria Cimișlia, sediul Central cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 6 ianuarie 2003 s-a pensionat, ca colaborator al organelor Afacerilor Interne Republicii Moldova. La calcularea pensiei a fost luat în considerare stagiul de cotizare pentru perioada din 4 ianuarie 1980- 6 martie 2001.

A menționat că, în perioada din 1 februarie 1980 până la 1 decembrie 1993, a lucrat în organele afacerilor interne al Inspectoratului de Politie Basarabeasca în calitate de șofer al automobilului specializat pentru etaparea persoanelor arestate și condamnate la privațiune de libertate, ceea ce se confirmă prin certificatul eliberat de către Ministerul Afacerilor Interne cu nr.44/10-C-745/17 din 10 ianuarie 2018.

Reclamantul a susținut că la stabilirea pensiei nu a fost introdus în stagiul de cotizare perioada sus-menționată care se consideră ca dublu în temeiul hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994, dat fiind faptul că funcția de serviciu a sa este inclusă în lista persoanelor ce se bucură cu așa-numite înlesniri.

A explicat că întru recalcularea anilor stagiului de cotizare, la 27 noiembrie 2017 s-a adresat cu cerere către Ministerul Afacerilor Interne, iar prin răspunsul recepționat la 27 decembrie 2017 i s-a recomandat să se adreseze, în temeiul art.48 al Legii nr.1544 din 23 iunie 1993, Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Petru Cioclea având ca bază dreptul legal pentru recalcularea stagiului de cotizare și a pensiei, la 3 iulie 2019, s-a adresat cu cerere la Casa Națională de Asigurări Sociale Basarabeasca pentru efectuarea recalculului. Însă, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 5 iulie 2019 cu nr.261 în satisfacerea cererii a fost refuzat.

În opinia reclamantului refuzul este neîntemeiat și ilegal reieșind din următoarele motive de fapt. În perioada din 1 februarie 1980 până la 1 decembrie 1993, a activat în organele afacerilor interne a Inspectoratului de Poliție Basarabeasca în calitate de șofer al automobilului specializat pentru etaparea persoanelor arestate și condamnate la privațiune de libertate, ceea ce se confirmă prin certificatul eliberat de către Ministerul Afacerilor Interne cu nr. 44/10-C-745/17 din 10 ianuarie 2018.

A relatat că faptul activității lui în condițiile de risc pentru viață și sănătate se atestă prin documentele anexate la prezenta cauză. Conform certificatului eliberat de către Ministerul Afacerilor Interne, vechimea în muncă calculată de 13 ani și 9 luni, urmează a fi recalculată în 27 de ani și 6 luni (13 ani și 9 luni x 2).

Drept urmare a modificării cerințelor, reclamantul a solicitat constatarea ilegalității și netemeinicii refuzul pârâtului de a recalcula mărimea pensiei din data de 8 martie 2001, cu anularea refuzului indicat în scrisoarea din 5 iulie 2019 cu nr. 261, constatarea existenței a raportului juridic, confirmat prin hotărârea Guvernului RM nr.78 din 21 februarie 1994 aplicabil reclamantului cu obligarea pârâtului la recalculul stagiului de cotizare a vechimii de muncă, obligarea autorității publice Casa Teritorială de Asigurări Sociale Basarabeasca să emită un act administrativ individual prin care pensia să fie recalculată (acțiune în obligare), începând cu 8 martie 2001; precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 11 septembrie 2019 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central a fost transmisă acțiunea depusă de către Petru Cioclea conform competenței – Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Ulterior, prin încheierea din 5 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost transmisă în vederea examinării posibilității conexării cauzei, la cerere de chemare în judecată depusă de către Petru Cioclea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Drept urmare, reclamantul a solicitat anularea deciziei nr.C-1541/20 din 4 august 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale și decizia nr.43/2019/6975 din 5 iulie 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca cu constatarea ilegalității și netemeinicii refuzului de a recalcula mărimea pensiei din data de 8 martie 2001; constatarea existenței raportului juridic, confirmat prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.78 din 21 februarie 1994 cu obligarea pârâtului la recalculul pensiei, conform stagiului de cotizare a vechimii în muncă recalculată și indicat în certificatul vechimii în serviciu nr. 44/10-C-745/17 din 10 ianuarie 2018 emis de către

Ministerul Afacerilor Interne în baza ordinului nr.96 din 29 martie 2018; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual prin care pensia sa să fie recalculată începând cu 8 martie 2001.

Prin încheierea din 15 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost conexată acțiunea intentată la cererea de chemare în judecată în contencios administrativ depusă de Petru Cioclea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca privind contestarea actelor administrative (nr. 3-2170/2019) la cauza intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Cioclea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca privind contestarea actului administrativ și compensarea cheltuielilor de judecată (nr. 3-4108/2019), atribuindu-i numărul unic 3-4108/2019, pentru a fi examinate concomitent.

Prin încheierea din 2 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost declarată inadmisibilă acțiunea depusă de către Petru Cioclea, în partea ce ține de pretențiile formulate împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca.

Prin hotărârea din 2 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Petru Cioclea. S-a anulat ca ilegală decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Basarabeasca nr.43/2019/6975 din 5 iulie 2019 privind respingerea cererii de recalculare a pensiei și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.C-1541/20 din 4 august 2020. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ favorabil, prin care să-i recalculeze lui Petru Cioclea, începând cu 3 iulie 2018, pensie pentru vechime în muncă, luând în considerare certificatul nr.44/10-C-745/17 din 10 ianuarie 2018 eliberat de Ministerul Afacerilor Interne. S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Petru Cioclea suma de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. În rest, cererea de chemare în judecată depusă de către Petru Cioclea, s-a respins ca neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 2 martie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat, iar la 12 mai 2021 motivarea apelului asupra hotărârii din 2 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 6 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din 2 martie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

Întru consolidarea soluției, instanțele ierarhic inferioare au reținut că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

La caz, instanțele de judecată au statuat că, dreptul reclamantului de a beneficia de calcul vechimii în muncă cu facilități, este confirmat cu certitudine pentru perioada stabilită conform certificatului eliberat de angajator. Or, Secția afacerilor interne Executivului raional Basarabeasca, este instituție cu menirea deținerii persoanelor judecate, reținute sau arestate și care face parte din categoria instituțiilor penitenciare prevăzute la art.6 alin. (2) al Legii nr.1036/1996 și respectiv urmează a fi raportată la prevederile pct. 8 al hotărârii Guvernului nr.78/1994.

Totodată, instanțele inferioare au respins ca neîntemeiată poziția Casei Naționale de Asigurări Sociale precum că, perioada de activitate a lui Petru Cioclea în cadrul Secția afacerilor interne Executivului raional Basarabeasca, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994. Or, potrivit ordinului nr. 96 din 20 martie 2018, Ministerul Afacerilor Interne a ordonat: acordarea înlesnirilor două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri din cadrul subdiviziunilor, autorităților administrative și instituțiilor din subordinea Ministerului Afacerilor Interne (funcționarilor publici cu statut special și militarilor din cadrul MAI), pe perioada activității în cadrul subdiviziunilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), care urmează a fi luate în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993. Eliberarea confirmărilor privind înlesnirile prevăzute la pct. 1 al prezentului ordin la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei pentru funcționarii publici cu statut special și militarii care și-au îndeplinit serviciul în cadrul Serviciilor de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), se va realiza la cererea acestora, de către autoritățile și instituțiile din subordine prin intermediul subdiviziunilor de resurse umane, conform competenței, care va fi determinată după ultimul loc de muncă al solicitantului. În cazul lichidării subdiviziunilor în care solicitanții au activat anterior, confirmările vor fi eliberate de către subdiviziunile, autoritățile administrative sau instituțiile din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, sau au devenit succesorul de drepturi și obligații sau au preluat competențele subdiviziunilor de poliție reorganizate sau lichidate. Prin urmare, aplicabilitatea hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 96 din 20 martie 2018, este deja determinată de angajator, care doar urma să fie reținută de către autoritatea pârâtă și, respectiv, efectuate acțiunile corespunzătoare de recalculare a vechimii în muncă și prin urmare, a mărimii pensiei în privința reclamantului Petru Cioclea.

La data de 13 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 6 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii. Suplimentar, a indicat că argumentarea detaliată a recursului va fi prezentată după luarea cunoștinței cu partea motivată a deciziei.

Prin referința depusă la 17 decembrie 2021, Petru Cioclea, reprezentat de avocatul Valeriu Isiumbeli a solicitat declararea inadmisibilității recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.

Examinând admisibilitatea recursului depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se rețin următoarele considerente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Recursul

se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

La rândul său, art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, reglementează expres că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În conformitate cu art. 97 din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată.

Totodată, în temeiul art. 109 din același cod, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Prin prisma normelor enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că decizia motivată a instanței de apel a cărei casare a fost solicitată în prezentul recurs nemotivat a fost notificată recurentului la data de 11 noiembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție/livrare anexat la materialele dosarului (f.d.195).

Coroborând normele legale precitate, se constată că începutul curgerii termenului de depunere a motivării recursului este ziua imediat următoare datei calendaristice notificării deciziei, adică ziua de 12 noiembrie 2021, iar ultima zi fiind data de 13 decembrie 2021 (zi de luni). Însă, distinct acestor circumstanțe, recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale nu și-a executat obligația procesuală pozitivă și nu a depus motivarea recursului la Curtea Supremă de Justiție.

Sub aspectul dat, completul specializat învederează că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea hotărârii contestate.

În speță, însă, recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o simplă cerere de recurs, fără a evidenția memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la simpla manifestare a dezacordului față de soluția pronunțată de instanța inferioară.

Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac. Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat de instanța inferioară, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat un act judecătoresc neîntemeiat. Condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La acest capitol completul notează că, însuși Casa Națională de Asigurări Sociale s-a obligat în recursul nemotivat să formuleze motivele recursului în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei motivate (f.d.193).

Împrejurările descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului, deoarece recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale fiind interesat în soarta soluționării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unui recurs motivat, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind uno ictu aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

La aspectul dat este imperios că certitudinea legală impusă regulilor procedurii în contencios administrativ, în calitate de condiție sine qua non a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurentului, cât și ale intimatului, astfel încât instanța de contencios administrativ nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării recurentului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

În acest sens este relevantă și jurisprudența CtEDO, în care Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Ponomaryov c. Ucrainei, 3236, hotărârea din 03 aprilie 2008).

Din considerentele expuse și având în vedere că Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus motivarea recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu